

Den problematiske sympatien for oktobermennene | Therese Sollien

Dagens system med midlertidig opphold er uheldig, det samme er konsekvensene av den. Løsningen er ikke å lage et system som gjør at opphold til slutt innvilges.

1 KOMMENTAR

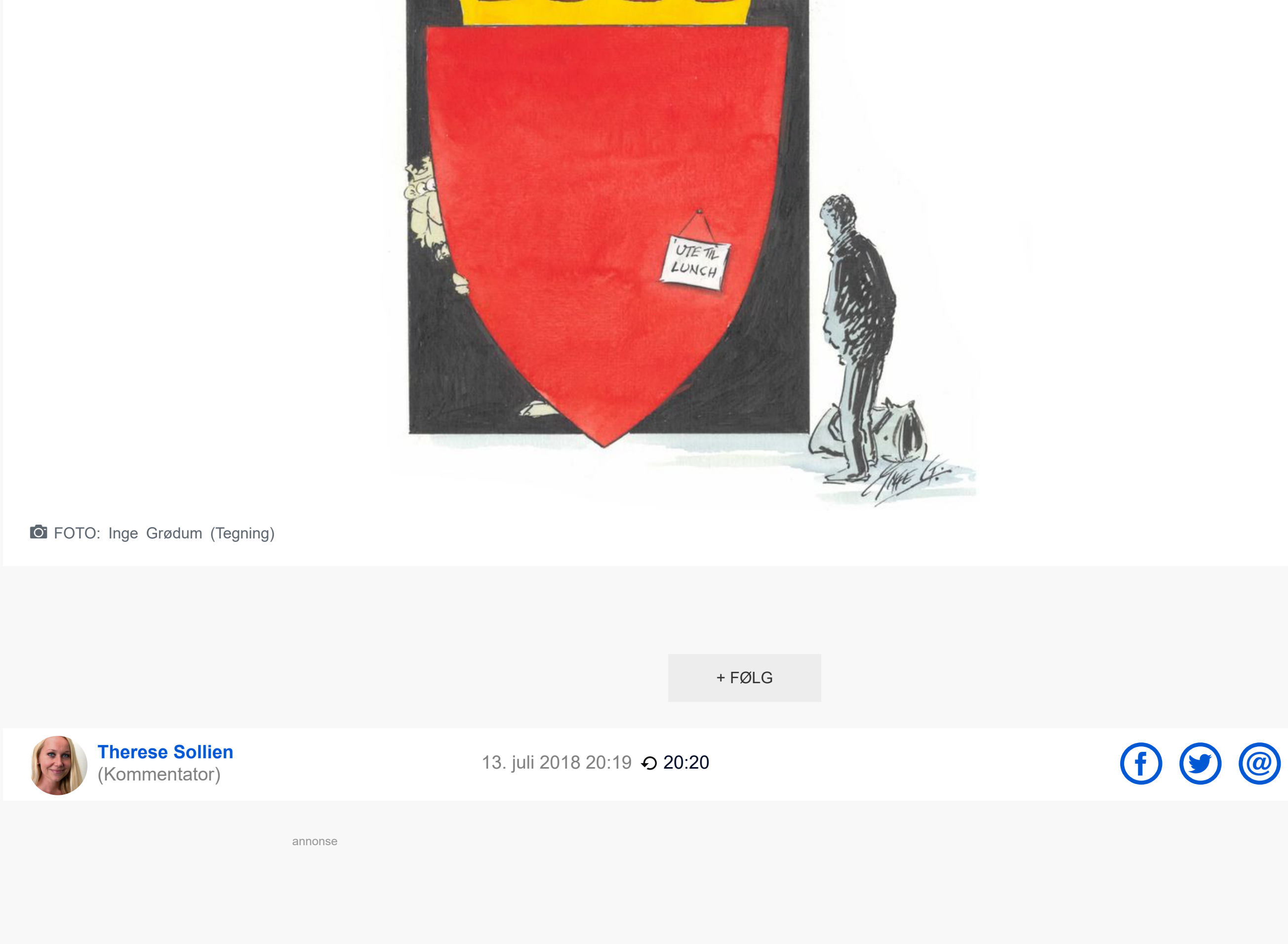


FOTO: Inge Gredum (Teigning)

+ FOLG



Therese Sollien
(Kommentator)

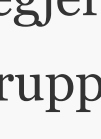
13. juli 2018 20:19 20:20



annonse

De mye omtalte «oktoberbarna» er ikke barn; de er blitt menn i vernepliktig alder. Den infantilisierende språkbruken burde være signal nok om at følelsene har langt avgårde med fornuften, men det er lite å gjøre ved når begrepet først har festet seg.

Oktobermennene er afghanske asylsøkere som kom til Norge under den store migrantrølgen høsten 2015. Ifølge norske myndigheter fylte de 18 år høsten 2017 og mistet derfor beskyttelsen de har hatt som mindreårige. I likhet med alle andre voksne uten beskyttelsesbehov, skulle de altså returneres.



De første oktoberbarna er tilbake i Norge

Slik gikk det ikke. Arbeiderpartiet foreslo at alle enslige asylsøkere mellom 16 og 18 år som ble vedtatt returnert til såkalt internflukt etter 1. oktober 2016, skulle få saken vurdert på nytt. Dette til tross for at det var den rødgrønne regjeringen med Ap i spissen som først innførte midlertidig opphold for en gruppe av de enslige, mindreårige asylsøkerne i 2009.

Senterpartiet varslet at det ville støtte Aps forslag, og dermed ble det flertall på Stortinget. Var det så lur?

Ikke råd til å hjelpe der de er

La oss begynne med kalldusjen: Det er 50 millioner mennesker på flukt i verden. Kongo topper [flyktninghjelpens liste over nøglsjerte kriser](#). Antallet mennesker i Kongo med behov for nødhjelp er like stort som i Syria. I Sør-Sudan er krisen så ille at syv av ti mennesker ikke vet hvordan de skal brødfø seg.

Det er for lengst mer enn godt belagt at den beste måten å hjelpe folk i nød på, ikke er å hente en promille av dem til høykostland i Europa. Samtidig [øker finansieringsgapet stadig hos FNs Høykommissær for flyktninger](#) (UNHCR). Behovene for hjelp øker, men pengene strekker ikke til. UNHCR mangler nærmere 4 milliarder dollar – tilsvarende et helt norsk bistandsbudsjett – for å dekke behovene til dem som er rammet av fem av de største flyktningkrisene i verden ut året – og da er ikke kriser som Jemen, Somalia eller Den sentralafrikanske republikk med i regnestykket. Penger kan ikke brukes to ganger. Penger vi bruker her, kan ikke brukes der.

Dersom opphold i Norge likevel skal innvilges på grunn av sterke menneskelige hensyn, slik det åpnes for i [utlendingslovens paragraf 38](#), er det i hvert fall ikke gitt at unge menn er den mest sårbare gruppen. Unge jenter og kvinner har det verre i de fleste kriserammede land.

annonse

Press fra familien

Det norske samfunnet er individualistisk. Dersom attenårsringen i huset vil gå på folkehøyskole etter videregående istedenfor å begynne rett på jus som resten av familien har gjort, er det sjelden familien har noe den skulle ha sagt. Det er ikke slik overalt. Kort sagt er det unntaket, ikke regelen.

I de fleste samfunn, særlig i avsenderlandene for de fleste av dem som kommer til Norge som flyktninger og migranter, er regelen at familien og klanen bestemmer. Forestill deg da å være den eldste sønnen i en barneflokk på åtte. Tallet er ikke tilfeldig valgt: I 1997 var en gjennomsnittskvinne i Afghanistan åttebarnsmor.

Familien har bestemt seg for å skrape sammen det den kan av penger. Pengene skal gå til å betale menneskesmuglere for å frakte nettopp deg til Europa, nærmere bestemt Norge, i håp om at du skal få opphold i et av verdens rikeste land. For å komme dit, må du blant annet sette ut på en farlig ferd i en gummiåb over havet, hvor det er stor fare for at du havner i bølgene og drukner. På resten av reisen, hvis du overlever turen over havet, kan du forvente å bli utsatt for vold og trusler.

Du skal skilles fra mor, far, søsken og familie, fra språket og kulturen din, fra vennene dine og alt du har kjent og kjært. Høyst trolig skal du i beste fall leve et liv i utenforskap for familiens skyld – du kan håpe at barna du eventuelt får, kan bli integrert i det norske samfunnet. For deg blir livet trolig ikke lett.

Hvis du i det hele tatt kommer deg frem til Norge, er det stor fare for at du blir sendt tilbake. Det må ikke skje. Familien din har satt seg i stor gjeld for å få deg hit, hvor du er ensom og redd. Derfor må du rive i stykker identitetspapirene dine, [trolig lyve om hvordan du kom deg hit, hvilke tryggeskand du eventuelt har reist fra, hvem du er og hva slags nettverk du har i Afghanistan](#), og deretter stikke av til Frankrike til du får nettesaken opp for retten i Norge. I Frankrike skal du bo rotløst og utenfor systemet med andre i samme situasjon. Redd kommer du til å være hele tiden.

Regelendring når konsekvensene smerter

Det er ikke et godt argument at ankomstene til Norge for øyeblikket er lave. Man lager ikke regler utfra hvordan situasjonen tilfeldigvis er nå. At ankomstene er relativt lave akkurat i år, er en konsekvens av omstendigheter langt utenfor Norges grenser, og de kan endre seg raskt.

Dersom oktobermennene får opphold, oppfordrer systemet til at dødslotteriet via Middelhavet skal fortsette. Familier kommer fremdeles til å bruke avsmidde mengder penger på å betale menneskesmuglere for å frakte unge menn og gutter til Europa i håp om et bedre liv. Det er ikke det minste rart – den potensielle gevinsten er stor.

Når konsekvensene av et strengt regelverk dukker opp, kan det være fristende å endre reglene. Det er en dårlig idé. Dagens ordning med midlertidig opphold er uheldig, det samme er konsekvensene av den. Løsningen er ikke å lage et system som gjør at opphold til slutt innvilges likevel, etter årelang uttøving i rettsapparatet.

Flere kommentarer av Therese Sollien

«Oktoberbarna» er i vernepliktig alder. Vi bør kalle dem «oktobermenn».

Regjeringen fortjener kjeft på gleddens dag

Den liberale elitens skadefryd følger Trump. Den er ikke alltid godt begrunnet

Woody Allens sønn mener Mia Farrow er den virkelige overgriperen

«En intensjonsavtale om fullstendig nedrustning på Koreahalvøyen er i seg selv noe i nærheten av et mirakel»

Havariet kom fortore enn forventet

Når velferdsstaten skal finansieres med gjenbruk og kortreist mat

Stefan Löfven har tappt for valgkampen begynner

EU bygger sitt eget forsvarssamarbeid. Er ikke NATO bra nok lenger?

Hvor lenge skal man fotfølge og puste synderen i nakken før det er nok?

Nord-Korea ser til Iran

Frp blir stadig mer lik de andre

Det blir mer lønn til alle, men det var ingen overraskelse. Svarterper – AFP – sendes videre til Regjeringen.

Heller ikke første verdenskrig skjøt man på hverandre når man mente å bombe.

Regjeringen er ikke en del av lønnsoppgjøret. Men det er den likevel, uansett hvordan man vrir og vender på det.

Acer viser hvorfor Arbeiderpartiet stuper. Det har Trond Giske skjønt.

Ingen kan forvente å beholde jobben særlig lenge når man kaller sjefen åndssvak

Det er ikke det kinesiske kommunistpartiet som har løftet folk ut av fattigdom

Trump skal ha ros for å forhandle med Nord-Korea. Spørsmålet er hva som skjer etterpå.

Frem til november testet Kim Jong-un raketter. Hvorfor skal vi tro han vil ha fred nå?

68 kommentarer

Velkommen til debatt! Vi er glade for dine bidrag, men vær vennlig og bruk fullt navn. Innlegg blir lapende moderert. Les mer [her](#).

Si din mening, Torgeir Omal

PUBLISER KOMMENTAR

POPULÆRE

Morten Sæther

for 2 dager siden

Tilfreds. Therese Sollien gjør at jeg har et lite håp for at Aftenposten har livets rett!

Svar 81 Anbefaler

Tobias Lovdal Myhre

svarer Morten Sæther for 1 dag siden

Er ikke det der en ganske autoritær innstilling; at man ønsker sensur og tilintetgjørelse av medier som ikke skriver det en sjøl vil høre?

Måtte autoritarianismen aldri vokse fram i Europa igjen.

Svar 9 Anbefaler

SE 8 FLERE SVAR

Arne Moland

for 2 dager siden

«Det er for lengst mer enn godt belagt at den beste måten å hjelpe folk i nød på, ikke er å hente en promille av dem til høykostland i Europa.»

Godt poengtert. Majoriteten av disse menneskene kommer ikke til å absorbere de vestlige verdiene uansett da de er fra kulturer som avsky disse. Vi må heller ikke disse menneskene der de er med ressurser og kunnskap, sånn at de også skal kunne bli sekulære en gang i framtiden, i stedet for å sette på spill våre egne nasjoner i et multikulturelt prosjekt.

Svar 69 Anbefaler

Tommy Nilsen

svarer Arne Moland for 21 timer siden

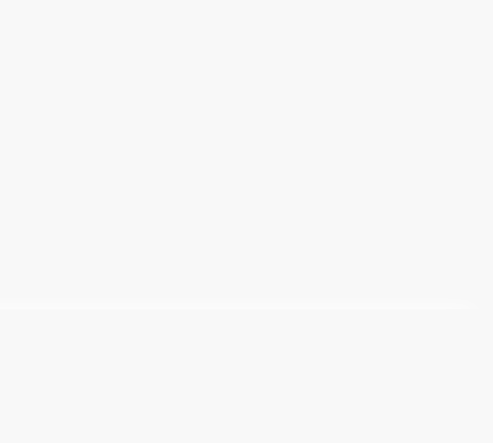
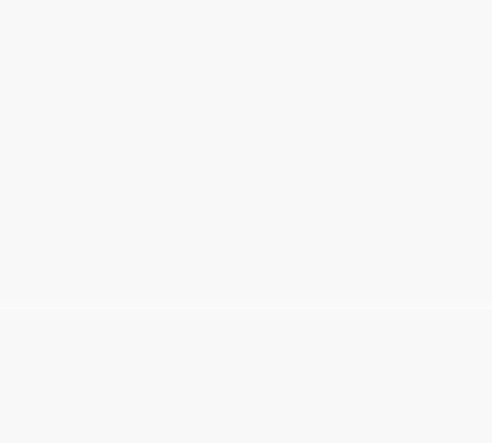
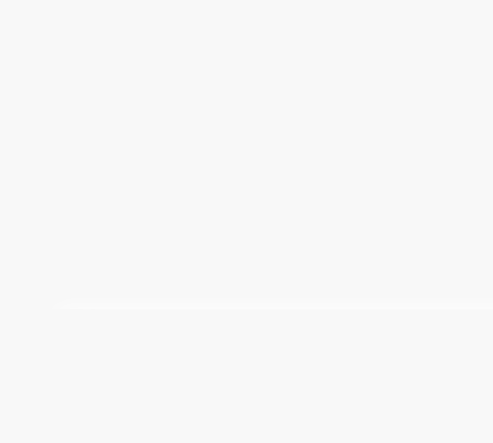
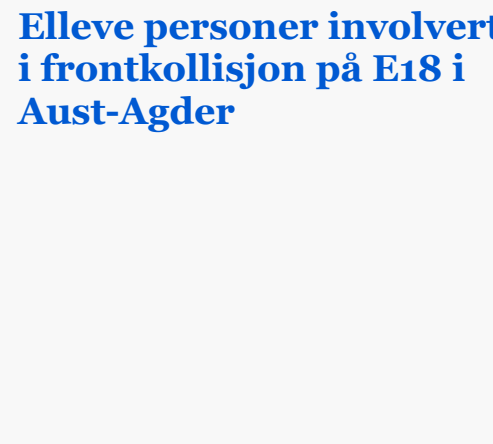
Pisspreik....

Svar Anbefal

SE 2 FLERE SVAR

SE 18 FLERE KOMMENTARER

LES OGSÅ



TIL FORSIDEN

TIL TOPPEN



TIPSTELEFON 02286

TIPS PÅ E-POST

VARSLERTJENESTEN SECUREDROP

DEBATTNLEGG PÅ E-POST

SENTRALBORD 22 86 30 00

ANNONSER 2286 3010

KUNDESERVICE 2189 6040

VIS AKERSGATA 55 I KART

ADRESSE
Akersgata 55, 0150 OSLO

SJEFREDAKTOR OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR
Eggen Egl Harisen

POLITISK REDAKTØR
Tina Elersten

NYHETSREDAKTØR
Tone Treøy Steen-Gundersen

KULTURREDAKTØR
Sarah Seinhem

FEATUREREDAKTØR
Lillian Værnham

REDAKTØR
Harald Stanghete

UTVILKLINGSREDAKTØR
Erik Hammersmark Winnes

[PERSONVERN-POLICY OG COOKIES]

All innhold er opphavsrettlig beskyttet. © Aftenposten. ADAR-beauty. | Personvern-policy og cookies. | Aftenposten etablerer etter Vær Varsomhetsplakaten regler for god pressetaktikk. Aftenposten har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til.